

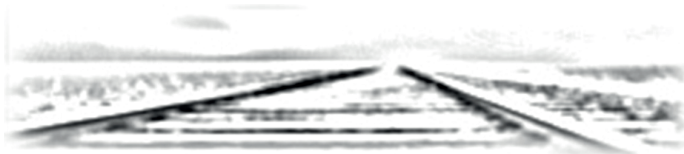
ZEVEN MEDITATIES OVER
DE VADERNAAM

Hugo Bouter

Zeven meditaties over de Vadernaam

de rijkdom van de Vadernaam in de evangeliën

*Zeven meditaties over de Vadernaam,
de rijkdom van de Vadernaam in de evangeliën*

Copyright © Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor

Eerste editie 1997
Tweede editie 2005
Derde, herziene editie 2015
OudeSporen online uitgeverij
Distributie: CBC, Houten
ISBN/EAN
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

*“U hebt de Geest van zoonschap ontvangen,
waardoor wij roepen: Abba, Vader’.*

Romeinen 8:15

Inhoud

Woord vooraf	9
1. De hemelse Vader	11
2. Vader, Heer van de hemel en van de aarde	15
3. Abba, Vader	19
4. De levende Vader	23
5. De heilige Vader	27
6. De rechtvaardige Vader	31
7. Mijn Vader en uw Vader	35

Woord vooraf

Als christenen mogen wij groeien in de kennis van God, die onze Vader wordt wanneer wij ons vertrouwen stellen op Jezus Christus als onze Heer en Heiland. Deze brochure wil graag een bijdrage leveren aan onze geestelijke groei door een min of meer systematische bespreking van de rijkdommen van Gods Vadersnaam in de Evangeliën. Dit onderwerp heeft vele facetten: het toont Gods véélzijdige liefde voor ons, alsmede de vele aspecten van het kinschap en zoonschap van de gelovige.

Ik denk dat dit een belangrijk thema is in onze dagen, waarin Gods Vaderschap om verschillende redenen onder kritiek wordt gesteld (o.a. door de afbraak van familieverbanden en de invloed van verkeerde godsbeelden). Velen achten het niet van belang een persoonlijke relatie te hebben met God als onze Vader in Christus. Zij hebben een ánder beeld van God, een beeld dat van heidense of oosterse origine is (denk aan New Age leringen), of zij bekommeren zich helemaal niet om Hem. Kortom, wij hebben in onze huidige maatschappij te maken met de doorwerking van atheïstische, pantheïstische en polytheïstische gedachten en leringen (die resp. zeggen: er is géén god, álles is god, er zijn véle goden).

Voor anderen – ook voor ware gelovigen – lijkt Gods vriendelijk Vaderhart ver verwijderd te zijn van de realiteit, doordat zij Gods liefde afmeten naar hun eigen gevoelens of omstandigheden, of aan negatieve ervaringen. Zo'n subjectieve maatstaf kunnen wij beter niet aanleggen. God heeft Zijn liefde immers tegenover ons bewezen door de overgave van Zijn geliefde Zoon op het kruis van Golgota (Rom. 5:5vv.; 1 Joh. 4:9vv.). Bij het kruis zien wij de rijkdom, de volle maat van Gods liefde. Wij moeten de dingen leren afmeten aan de geopenbaarde liefde van God, die onze kennis en ons begrip ver te boven gaat. Het geloof beaamt dat God liefde is.

De kennis van God de Vader kan niet worden losgemaakt van de kennis van onze Heer en Heiland, Jezus Christus (vgl. 2 Petr. 3:18). Christus is juist op aarde gekomen met de bedoeling de Vader aan ons bekend te maken; door Hem hebben wij nu in één Geest ook vrije toegang tot de Vader. Kennis van de Vader en de Zoon is dus nodig om geestelijk te groeien en tot geestelijke volwassenheid te komen. Ik wil dan ook besluiten met de wens van de apostel Petrus, die zijn lezers toewenste: *“(…) genade en vrede zij u vermenigvuldigd in de kennis van God en van Jezus, onze Heer”* (2 Petr. 1:2).

Gouda, najaar 2014

H. Bouter

1. De hemelse Vader

‘Bidt u dan aldus: Onze Vader die in de hemelen bent, moge Uw naam worden geheiligd, Uw Koninkrijk komen, Uw wil gebeuren, zoals in de hemel, zo ook op de aarde (...) Want Uw hemelse Vader weet, dat u dit alles behoeft’.

Matteüs 6:9, 10, 14, 26, 32

De hemelse Vader is de hoge God

Als discipelen van de Heer Jezus leven wij, hoewel wij nog op aarde zijn, in het licht van de hemel. Want wij kennen nu de hemelse Vader, en wel op grond van het werk van de Zoon die op aarde is gekomen om Hem te verklaren (Joh. 1:14-18). God is dus onze hémelse Vader, als wij tenminste de Zoon kennen en Hem hebben als ons leven. Wie de Zoon heeft, heeft het leven.

Maar dit tekent ook de afstand die er is tussen God en ons. Hij is niet zoals áárdse vaders, onze ‘vaders naar het vlees’ (Hebr. 12:9). Hij is in de hemelen (Matt. 6:1,9), ver verheven boven de aarde. Zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn ook Gods gedachten hoger dan onze gedachten (Jes. 55:9). En Hij ís

de Hemelse, de Vader die in de hemelen is (Matt. 23:9). Niemand kan Hem zien. Hij is in het verborgen, en kijkt ook in het verborgen (Matt. 6:4,6,18). Hij bewoont een voor mensen ontoegankelijk licht (1 Tim. 6:16).

Onze Vader

Toch mogen wij Hem aanroepen als ónze Vader, persoonlijk maar ook gemeenschappelijk (Matt. 6:9). Zo heeft Christus het aan Zijn discipelen geleerd, en Hij heeft daarbij ongetwijfeld geanticipeerd op het werk dat Hij nog moest volbrengen op het kruis van Golgota (vgl. Joh. 20:17). Door Zijn dood en opstanding is de grondslag gelegd voor de verzoening van zondige mensenkinderen met een heilig en rechtvaardig God. Zó heeft Christus ons het kindschap verworven, en wel met de dure prijs van Zijn bloed.

En het is de Heilige Geest, die na Christus' verhoging in de hemel op aarde is komen wonen, die met onze geest getuigt dat wij kinderen van God zijn geworden (Rom. 8:16). Allen die uit God geboren zijn, allen die opnieuw geboren zijn, zijn kinderen van God (Joh. 1:12-13).

Toch nabij gebracht

Onze hemelse Vader is niet ver van ons verwijderd, hoewel Hij ver boven ons verheven is (vgl. Hand. 17:27). Zeker, Hij is in de hemelen, en wij zijn op aarde. Maar wij zijn nu nabij gekomen door het bloed van Christus (Ef. 2:13vv.). Wij kennen nu het Vaderhart. Wij hebben door de Geest de vrije toegang tot de Vader. Wij mogen naderen in het hemelse heiligdom, zoals de brief aan de Hebreëen uiteenzet. Onze Vader die in de hemelen is, is

tegelijkertijd heel dicht bij allen die Hem in waarheid aanroepen. Hij hoort onze stem, Hij luistert naar ons gebed. Gods verborgen omgang vinden zielen waar Zijn vrees in woont. Want Hij woont zowel in de hoge, heilige hemel als bij de verbrijzelde en nederige van geest (Jes. 57:15).

Leven wij bewust in het licht van de hemel en genieten wij de liefde van de Vader? Dan kunnen wij Hem met blijdschap danken en zullen wij in onze gebeden in de eerste plaats de eer van Zijn naam en Zijn hemelse rijk op het oog hebben (Matt. 6:9-13). Onze Vader weet wat wij nodig hebben, zelfs voordat wij het Hem vragen. Hij zorgt voor ons. Hij voorziet ons van eten en drinken, van kleding etc., zoals Hij zelfs zorgt voor de vogels van de hemel. Onze Vader die in de hemelen is, weet goede gaven te geven aan hen die er Hem om bidden (Matt. 7:7-11).

De familie van Gods kinderen

Hij wil ook dat wij als Zijn kinderen op Hem gaan lijken, zodat de mensen kunnen zien Wie onze Vader is: een God van liefde, die Zijn zon laat opgaan over bozen en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Dan wordt de Vader verheerlijkt, en zullen wij volmaakt zijn zoals onze hemelse Vader volmaakt is (Matt. 5:43-48).

Dit belangrijke onderwerp wordt nader uitgewerkt in de brieven van het Nieuwe Testament. Johannes spreekt veel over de familie van de kinderen van God, die bestaat uit allen die uit God zijn geboren. Maar Paulus spreekt ook over het kinschap van de gelovige. Hij zegt bijvoorbeeld dat wij als geliefde kinderen van God 'navolgers' van Hem moeten zijn en in de liefde moeten

wandelen (Ef. 5:1). Kinderen dragen het beeld van hun ouders; en zo dienen wij het beeld van onze hemelse Vader te vertonen.

2. Vader, Heer van de hemel en van de aarde

'In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard. Ja Vader, want zo is het een welbehagen geweest voor U.'

Matteüs 11:25-30

Het Koninkrijk uitgesteld

De Heer Jezus was tot Zijn volk gekomen als de beloofde Koning, maar – zoals Johannes zegt – de Zijnen hadden Hem niet aangenomen. De Koning kon Zijn rijk nu niet in zijn openbare gedaante oprichten. Voortaan was Hij de Zaaier, die het Woord van God zou zaaien in de akker van deze wereld (Matt. 13). Pas in de eindtijd, bij Christus' wederkomst, zal Gods Koninkrijk in macht en majesteit worden gevestigd. Israël zal het centrum van

het komende Vrederijk zijn, waarin de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid (Matt. 25:31).

Maar hier in Matteüs 11, bij Jezus' dankzegging aan het adres van de Vader, was het nog lang niet zover. In de verzen daarvoor had Hij het 'wee u' uitgesproken over de Galilese steden waarin Hij de meeste krachten had verricht: Chorazin, Betsaida, en Kafarnaüm (Kapernaüm). Die steden hadden zich niet bekeerd, hoewel zij in aanraking waren gekomen met de krachten van het koninkrijk der hemelen. Ongetwijfeld was de Heer teleurgesteld over het onbegrip van Zijn volksgenoten, over het feit dat Hij niet was geaccepteerd als de Messias. Niets kon echter Zijn innerlijke vrede verstoren. Hij legde het allemaal in de handen van de Vader, en Hij onderkende hierin Diens wijze hand.

De volken geroepen

Het was een onderdeel van Gods plan dat de leiders van de natie, de wijzen en verstandigen, geen oog voor de heerlijkheid van Christus hadden en Hem zouden overleveren om gekruisigd te worden. Langs deze weg zou het heil ook tot de volken komen. Christus zou als de Zoon van de levende God Zijn Gemeente gaan bouwen (Matt. 16:18), en die zou bestaan uit gelovigen uit Israël én uit de volken. Aan kleine kinderen zou het worden geopenbaard. Alleen gelóvigen, mensen die worden als kleine kinderen, worden ingeleid in de openbaring van de Vader door de Zoon. Samen vormen zij een nieuwe familie van blijde en verlost mensenkinderen, Gods huisgezin, de Gemeente van de levende God.

Ja, Vader

Jezus begon zelfs met een lofprijzing: 'Ik prijs U, Vader'. Dat is een les voor ons wanneer wij in moeilijke omstandigheden verkeren. Misschien vraagt u zich wel eens af: Wat is nu de zin van mijn leven en van mijn werk? Is er wel iemand die mij echt begrijpt en waardeert? Ja, als u God uw Vader kunt noemen door het geloof in het volbrachte werk van Christus, mag u weten dat er Eén is die u ten volle begrijpt. Dan mag u ook instemmen met deze lofprijzing: *'Ik dank U, Vader'* (vs. 25).

De hemelse Vader weet beter dan wij wat goed voor ons is. Is Hij niet de Heer van de hemel en van de aarde? Bestuurt Hij niet alle dingen? Heeft Hij niet de hele wereld in Zijn hand? Doorlopen Zijn ogen niet de hele aarde? Deze omschrijving van de Vader herinnert aan wat wij in het eerste bijbelboek lezen over Abrams ontmoeting met Melchisedek, een gebeurtenis met een diepe profetische betekenis. God openbaarde Zichzelf toen aan hem als de Schepper (of: de Bezitter) van hemel en aarde. Want de priester Melchisedek trad Abram zegenend tegemoet met de woorden: 'Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde' (Gen. 14:18-20).

God is de *Allerhoogste*, die hemel en aarde bezit. Hij is de *Heer* van de hemel en van de aarde. Straks in de eindtijd zal dat ook voor iedereen zichtbaar zijn. Maar voor ons als kinderen van God is Hij nu in de eerste plaats onze *Vader*. Zó mogen wij Hem aanroepen, want de Zoon is hier op aarde gekomen om Hem te verklaren en de Vadernaam bekend te maken. Gelovig mogen wij Zijn naam prijzen, ja, heel persoonlijk mogen wij het Christus nazeggen: *'Ik dank U, Vader'*. Maar ook gemeenschappelijk mogen wij de Vader prijzen in de Gemeente van de verlostten. Eerbiedig zullen wij het

in sommige situaties echter ook moeten zeggen: 'Ja, Vader' (vs. 26).

Dit is geen protest, ook geen gedwongen berusting, maar bewuste instemming met Zijn heilige wil. Laten wij zo alles wat ons overkomt, ook alle teleurstellende dingen, in de handen van de Vader leggen. Christus wil het ons leren, want Hij laat Zijn discipelen delen in de kennis van de Vader. De Zoon wil de Vader heel graag aan ons openbaren (vs. 27). Er is maar één voorwaarde: wij moeten leerlingen, volgelingen van Christus worden. Wij moeten tot Hem komen en van Hem willen leren.

In het beeld van *het juk dragen* wordt dit nader omschreven. Het betekent in feite dat wij Hem erkennen als onze grote Leidsman en Leraar, en samen met Hem de weg gaan. Hij alleen is de Weg tot de Vader. Met Hem de weg te gaan onder het juk dat Hij ons oplegt, geeft ware rust. Hij is geen harde Leermeester, want Zijn juk is zacht en Zijn last is licht.

3. Abba, Vader

‘En Hij ging iets verder, viel op de aarde en bad dat, als het mogelijk was, dat uur aan Hem mocht voorbijgaan. En Hij zei: Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze drinkbeker van Mij weg; maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt’.

Marcus 14:35-36

De lijdensbeker

Slechts één keer heeft de Heer Jezus tijdens Zijn leven op aarde deze woorden ‘Abba, Vader’ in de mond genomen, en wel in de hof Getsemane. Tot de dood bedroefd boog de Levensvorst Zich daar neer en Hij begon Zijn gebed met die bijzondere uitroep. Het woord Abba (= Vader) is een Aramees woord en het drukt een vertrouwelijke relatie uit: die van een kind tot zijn vader. Voor slaven was het verboden om de heer des huizes zo aan te spreken. De Joden gebruikten dit woord ook niet om God aan te spreken. Het Griekse woord voor vader is ‘pater’. Deze woorden worden met elkaar gecombineerd in de uitdrukking ‘Abba, Vader’.

De Heer Jezus gebruikte deze benaming, toen Hij in zware strijd was in de hof en heel intens bad tot Zijn God en Vader. ‘Abba, Vader’, riep Hij smekend. Het tekent in de eerste plaats Zijn intieme en vertrouwelijke relatie met de Vader. Er was niets dat Zijn gemeenschap met de Vader verstoorde. Wat was echter de oorzaak van de zielsangst van de Heer? Zijn ziel was zeer bedroefd tot de dood toe, want Hij kreeg een voorsmaak van het bittere lijden dat Hem wachtte op Golgota. De Zondeloze moest de Zondendrager worden. Hoe kon dat Zijn heilige wil zijn?

Daarom bad Hij als de Reine en Heilige: *‘Neem deze drinkbeker van Mij weg’*. Maar dit was juist de weg die door de Vader was bepaald. Er was geen andere mogelijkheid om het zondevraagstuk op te lossen. Hij moest voor ons tot zonde gemaakt worden. Hij zou het ware Zondoffer worden. De ware Dienstknecht – zo tekent Marcus Hem – zou door Zijn lijden en sterven de profetieën over de lijdende Knecht des Heren in vervulling doen gaan.

Daarom onderwierp Christus Zich aan de wil van de Vader met de woorden: *‘(...) maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt’*. Hij was zoals altijd gehoorzaam aan de Vader en deed wat Hem behaagde. Christus’ gehoorzaamheid trad hier in het vuur van de beproeving in alle volmaaktheid aan het licht. Hij werd gehoorzaam tot de dood, ja, tot de dood van het kruis (Fil. 2:8). De lijdensbeker – gevuld met de toorn van God over ónze zonden – die Hij aan het kruis zou moeten drinken, nam Hij in volle onderwerping aan (niet uit de hand van de verzoeker, maar) uit de hand van de Vader. ‘De drinkbeker die de Vader Mij heeft gegeven, zou Ik die niet drinken?’ (Joh. 18:11).

Abba, Vader

Wij mogen het Christus steeds gelovig nazeggen: 'Abba, Vader', zoals Paulus ons ook laat zien in zijn brieven. Deze uitdrukking komt verder slechts twee keer voor in het Nieuwe Testament (Rom. 8:15; Gal. 4:6). In deze brieven gaat het om de rechtvaardiging door het geloof alleen, op grond van het volbrachte werk van Christus – niet door werken van de wet. De Rechter die ons moest veroordelen, heeft ons in Christus aangenomen als Zijn kinderen en zonen. Hij is nu onze Vader geworden, en door de Geest mogen wij Hem ook als zodanig aanroepen, d.i. Hem eren, aanbidden en grootmaken.

De zending van Gods Zoon in de volheid van de tijd, en de uitstorting van de Heilige Geest op aarde na Christus' verhoging in de hemel, heeft een geheel nieuw tijdperk ingeluid en een einde gemaakt aan de periode van slavernij onder de wet. Als Gods eigen kinderen en zonen, niet als slaven, mogen wij Hem met deze bijzondere woorden aanroepen. Het is Gods Geest die ons dat leert zeggen en leert bidden. De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn. En dat niet alleen als wij in nood zijn, als wij een moeilijke weg moeten gaan, als wij ons bedreigd voelen.

De Geest van zonschap die wij hebben ontvangen, doet ons te allen tijde en in alle omstandigheden roepen: 'Abba, Vader!' Hoe ons lot ook mag zijn, de Heilige Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn en de Vader vol vertrouwen mogen naderen. Christenen zijn en blijven *aanbidders*. De lofzang jegens onze God en Vader, die ons in Christus als Zijn zonen heeft aangenomen, zal tot in eeuwigheid weerklinken.

Kinderen, zonen, erfgenamen – zijn wij ons bewust van onze hoge positie? Laten wij dan niet vergeten de Vader met blijdschap te danken voor al onze zegeningen en voor Zijn eeuwige plannen van liefde en genade, die Hij in deze genadetijd ten uitvoer brengt.

*U hoort het kind,
door U bemind,
met kinderlijk geloven
U als de Vader loven.*

4. De levende Vader

‘Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven en Ik zal hem opwekken op de laatste dag. Want Mijn vlees is ware spijs en Mijn bloed is ware drank. Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem. Zoals de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader, zo zal ook hij die Mij eet, leven door Mij’.

Johannes 6:54-57

Het brood van het leven

De Heer Jezus is het brood dat uit de hemel is neergedaald om ons het leven te geven. Hij is het ware brood, het brood van God, het levende brood. Als iemand van dit brood eet, zal hij leven tot in eeuwigheid (Joh. 6:51). Wij, die van nature dood zijn in onze overtredingen en zonden, krijgen door het geloof deel aan Hem. Dat wordt hier symbolisch voorgesteld door het ‘eten’ van het brood des levens. Door het geloof ontvangen wij Zijn leven, het leven van de opgestane Christus, het eeuwige leven. Zo worden

wij als nieuwe mensen in verbinding gebracht met de levende en waarachtige God, de levende Vader – de Bron van het leven.

De uitdrukking ‘de levende Vader’ staat in tegenstelling tot de dode afgoden. De afgoden zijn nietig en ijdel, het werk van mensenhanden. Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet (Ps. 115:4-7). Wij moeten ons van deze dode dingen, van deze lege en zinloze goden bekeren tot de levende God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, heeft gemaakt (Hand. 14:15). En het bloed van Christus moet ons geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen (Hebr. 9:14).

Hebben wij ons van de afgoden tot God bekeerd om de levende en waarachtige God te dienen (1 Tess. 1:9)? Kennen wij de levende Vader? Hebben wij de Zoon als ons leven (Kol. 3:4)? Die twee voorrechten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; ze horen bij elkaar. Wie de Zoon kent, kent ook de Vader; zo iemand heeft zowel de Vader als de Zoon (1 Joh. 5:11-12). Christus is de Weg tot de Vader; niemand komt tot de Vader dan door Hem (Joh. 14:6). Door de Heer Jezus aan te nemen als onze Heer en Heiland, krijgen wij deel aan de blijvende levensgemeenschap met de Vader en de Zoon. Wij worden ingevoerd in de kring van de familie van Gods kinderen. De Vader noemt ons Zijn kinderen, en de Zoon noemt ons Zijn broeders. Hij is de Eerste onder vele broeders (Rom. 8:29).

Er is nog iets waarop wij hier moeten letten. ‘Zoals de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader’, zegt de Heer Jezus, ‘zo zal ook hij die Mij eet, leven door Mij’ (Joh. 6:57). Wie zich figuurlijk gesproken voedt met Christus, wie steeds van Hem ‘eet’ als het levende brood, die ontvangt van Zijn leven en blijft in

Hem en Hij in hem. Zo'n gelovige lééft door Hem, krachtens Hem, uit hoofde van Wie Hij Zelf is.

Wat is het volmaakte Model, de hemelse Maatstaf van dat leven en van de gemeenschap tussen de gelovige en Christus? Dat is Christus Zelf, en Zijn eigen gemeenschap met de levende Vader, Zijn liefde tot Hem, Zijn volkomen afhankelijkheid van Hem die Hem in deze wereld heeft gezonden.

Het nieuwe leven moet worden gevoed

Het nieuwe leven wordt onderhouden doordat wij ons als christenen telkens weer geestelijk voeden met Christus als het levende brood, want 'wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem' (Joh. 6:56). Dit wederzijdse 'blijven' spreekt van levensgemeenschap, van een wederkerige relatie die in stand wordt gehouden door de kracht van de Heilige Geest. Zoals de Israëlieten iedere dag aten van het hemelse manna, zo 'eten' wij van het brood des levens dat uit de hemel is neergedaald. Het eten van het vlees van de Zoon des mensen verwijst ook naar het eten door de Israëlieten van het paaslam. Dat is de grondslag van de verlossing. Want ook ons Paaslam is geslacht: Christus (1 Kor. 5:7).

Zo wordt het leven om zo te zeggen in vier stappen dóórgegeven:

1. De levende Vader is de Oorsprong van het nieuwe leven van boven.
2. De Zoon is als Mens op aarde gekomen en Hij heeft door Zijn intieme gemeenschap met de Vader het leven geopenbaard, zichtbaar gemaakt.

3. Wij krijgen deel aan dit leven door te gelóven in Christus als Degene die voor ons is gestorven om ons levend te maken, door van Hem figuurlijk gesproken te 'eten'. Zo worden wij ingevoerd in de levensgemeenschap met de Vader en de Zoon.
4. Om het nieuwe leven te onderhouden en de gemeenschap ook praktisch te bewaren en te handhaven, moeten wij ons echter blijvend voeden met Christus als het levende brood. Door Zijn dóód heeft Hij ons het leven geschonken en is er een einde gemaakt aan ons zondige bestaan in het vlees. Daarom voeden wij ons dagelijks met een gestórven Christus, die Zijn vlees en bloed voor ons heeft overgegeven.

*Jezus is het Brood des levens,
uit de hemel neergedaald;
Hij schenkt onze ziel voedsel,
waar geen and're spijs bij haalt.*

5. De heilige Vader

'En Ik ben niet meer in de wereld, maar zij zijn in de wereld en Ik kom tot U. Heilige Vader, bewaar hen in Uw naam, welke U Mij gegeven hebt, dat zij één zijn zoals Wij'.

Johannes 17:11

De Vader is heilig

Het bekende gebed van de Zoon tot de Vader valt uiteen in drie delen: Christus' bede om Zijn verheerlijking in de hemel (vs. 1-5), Zijn verzoek om de bewaring van de discipelen op aarde (vs. 6-19), en Zijn vraag om de eenheid van alle gelovigen (vs. 20-26). Meestal wordt Johannes 17 het 'hogepriesterlijke gebed' genoemd. De Heer Jezus bad in dit hoofdstuk echter als Zóón tot de Váder. Hij kende de intimiteit van het Vaderhart en Hij opende dat voor de Zijnen. Dat Hij ook onze Hogepriester bij God is, is op zichzelf wel juist, maar dit is het thema van met name de Hebreeënbrief.

In het tweede deel van dit gebed richt de Heer Zich tot de Vader als de ‘Heilige Vader’, met het oog op de bewaring van de discipelen en de eenheid van het apostolische getuigenis dat zij zouden afleggen. De apostelen zouden immers achterblijven in een vijandige wereld, waarvan Satan de overste is. Vandaar het gebed om eenheid, om bewaring voor de boze en heiliging in een onheilige wereld.

Ook in Psalm 22, die speciaal handelt over het kruislijden, spreekt Christus profetisch over Gods *heiligheid*: ‘Nochtans bent U de Heilige, die troont op de lofzangen Israëls’ (vs. 4). Die heiligheid vereiste dat God Zijn aangezicht moest verbergen voor Hem die leed op het hout. Het besef dat God de Heilige is, vormde om zo te zeggen het antwoord op de klacht: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?’ (vs. 2). De heilige God kon geen gemeenschap hebben met de Zondendrager.

In Johannes 17 verplaatst Christus Zich echter in de geest ná het lijden. ‘Ik ben niet meer in de wereld’, zegt Hij in vers 11. Is het niet treffend dat Hij die de heiligheid van God kende zoals niemand anders en die op een geheel unieke wijze daarmee in aanraking kwam op Golgota, Zich hier tot Hem richt als de ‘Heilige Vader’? Mensen mogen zich zo niet laten aanspreken. De eer die alleen aan God toekomt, mag niet aan een mens worden gegeven. Lees ook Matteüs 23:9, waar Christus duidelijk zegt dat wij geen leidsman op aarde onze vader mogen noemen. God Zelf is dus de Heilige.

De Zoon is heilig

Christus wordt echter óók op diverse plaatsen in de Schrift de Heilige genoemd. Ook hier in dit evangelie: ‘En wij hebben geloofd

en erkend, dat U de Heilige Gods bent' (Joh. 6:69; vgl. Marc. 1:24 en Luc. 4:34). Hij was de Heilige en tevens de Rechtvaardige (Hand. 3:14). Als zodanig was Hij in deze wereld gekomen, door de Vader 'geheilgd en in de wereld gezonden' (Joh. 10:36). Hij was speciaal tot dit doel afgezonderd, apart gesteld, en in de wereld gezonden. *Heiligen* is immers *apart stellen* (vgl. reeds Gen. 2:3). Op aarde volbracht Christus het werk dat Hem van Godswege was opgedragen, het werk dat de Vader Hem te doen gegeven had en waardoor Hij de Vader heeft verheerlijkt (Joh. 17:4).

Nu Hij Zijn werk op aarde had volbracht, gebeurde precies het ómgekeerde: Christus heiligde Zichzelf in de hemel, want Hij keerde terug naar de Vader. Daarmee had Hij ook óns welzijn op het oog. Hij deed het voor ons. Hij trok Zich terug in de heiligheid van de hemel, opdat wij die als Zijn getuigen nog in de wereld moesten blijven, 'geheilgd zouden zijn in waarheid' (vs. 19). De heilige Mens die is teruggekeerd naar de hemel en Zichzelf volkomen heeft toegewijd aan de Zijnen (o.a. als onze Voorspraak), vormt het Motief en het Model van onze heiliging. Wij zouden evenals Hij voortaan slechts voor *God* moeten leven: 'Want wat Zijn dood betreft, is Hij voor de zonde eens voor altijd gestorven; wat Zijn leven betreft, leeft Hij voor God. Zo moet het ook voor u vaststaan, dat u wel dood bent voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus' (Rom. 6:10-11).

Onze heiliging als kinderen van God

Eigenlijk vinden wij in dit gedeelte in Johannes 17 twee middelen – beter gezegd: twee Personen – voor onze heiliging. Allereerst is daar de Heilige Vader Zelf, die ons heiligt door de waarheid. Hoe doet Hij dat? Het wordt duidelijk genoeg gezegd: het gebeurt

door Zijn Woord! 'Uw Woord is de waarheid' (vs. 17). Dat Woord is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad in een donkere wereld, die niet op God is gericht.

In de tweede plaats zet Christus *Zichzelf* voor ons in, terwijl Hij daarboven verkeert in de volmaakte heiligheid en heerlijkheid van de hemel. Hij leeft daar altijd om voor ons te pleiten (Rom. 8:34; Hebr. 7:25). Hij is onze Advocaat, onze Voorspraak, onze Zaakwaarnemer. Hij heeft maar één doel: de heilige gemeenschap tussen de hemelse Vader en Zijn kinderen op aarde in stand te houden en te bewaren. Hij heiligt ons door Zijn voorbeeld en voorbede (Joh. 17:17,19).

De Heilige Vader heeft een plan met Zijn kinderen op aarde. Wij zijn gezanten van Hem in een wereld die zich van Hem heeft afgekeerd en die Zijn Zoon heeft verworpen. Zijn naam moet door ons worden geheiligd, geëerd, hooggehouden. En wijzelf moeten worden geheiligd in en door de geopenbaarde waarheid, d.i. de heilige Schrift. Principieel gezien zijn alle gelovigen 'geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen' (1 Kor. 1:2). Dat is onze positie in Christus, maar die moet in de praktijk worden waargemaakt door de heiligende en vernieuwende kracht van Woord en Geest.

6. De rechtvaardige Vader

‘Rechtvaardige Vader, de wereld kent U niet, maar Ik ken U, en dezen weten dat U Mij gezonden hebt; en Ik heb hun Uw naam bekend gemaakt en Ik zal hem bekend maken, opdat de liefde waarmee U Mij liefgehad hebt, in hen zij en Ik in hen’.

Johannes 17:25-26

De Vader is rechtvaardig

Aan het slot van Zijn gebed tot de Vader spreekt de Heer Jezus Hem aan als de *rechtvaardige* Vader. Hij doet een beroep op Gods gerechtigheid met het oog op Zijn volgelingen en zegt als het ware: ‘Vader, U weet dat alles wat Ik heb gevraagd voor Mijn discipelen en ook voor hen die door hun woord in Mij zullen geloven, volkomen juist is. Het beantwoordt aan Uw wil en gedachten. Wilt U Mij verhoren? Het is rechtvaardig als U dat doet en daardoor duidelijk onderscheid maakt tussen hen en de wereld die U niet kent en die Mij heeft verworpen’ (zie vs. 25).

God is *genadig*, maar Hij is ook *rechtvaardig*. Beide wezenstrekken zijn bij Hem in evenwicht en in volkomen harmonie. Als Hij genade bewijst, is dat niet in strijd met Zijn gerechtigheid. En als Hij rechtvaardig oordeelt, is dat niet in strijd met Zijn liefde. Wij kunnen dat soms moeilijk begrijpen. Maar wel kunnen wij Hem altijd prijzen (zelfs in de gebrokenheid van ons bestaan), zowel om Zijn goedheid als om Zijn gerechtigheid. Zoals de psalmdichter zegt: ‘Zij zullen de roem Uwer grote *goedheid* verkondigen, en jubelen over Uw *gerechtigheid*’ (Ps. 145:7). Gods gerechtigheid is niet in tegenspraak met Zijn liefde en goedheid. Zijn rechtvaardig handelen is juist de basis voor het betonen van Zijn liefde. Wij zien in dit gedeelte dat het een rechtvaardige zaak is dat de Vader in liefde aan Zijn kinderen denkt.

Laten wij daarom een voorbeeld nemen aan Abraham, de vader van de gelovigen. Hij twijfelde niet aan Gods gerechtigheid, maar deed juist gelovig een beroep daarop met de woorden: ‘Zou de Rechter van de hele aarde geen recht doen?’ (Gen. 18:25). Paulus was evenzeer overtuigd van Gods rechtvaardig handelen. Is God soms onrechtvaardig, zo vroeg de apostel de bevoorrechte Joden, als Hij Zijn toorn doet voelen? Het antwoord was: ‘Volstrekt niet! Hoe zal God anders de wereld oordelen?’ (Rom. 3:5-6). Dezelfde God die Sodom moest oordelen, zal straks de wereld richten in *gerechtigheid*. Daarom zei Paulus tegen de godsdienstige Atheners dat God het aardrijk in *gerechtigheid* zou oordelen (Hand. 17:31).

Hij spreekt ons vrij van het oordeel

Gerechtigheid is bij mensen niet te vinden. De hele wereld staat strafschuldig voor God, en uit werken van de wet zal geen vlees voor Hem rechtvaardigd worden. Maar gelukkig hebben wij te

maken met een God, die de goddeloze rechtvaardigt door geloof. Dat betekent dat er de mogelijkheid is vrijuit te gaan en goddelijke vrijspraak te verkrijgen van het oordeel dat wij rechtvaardig verdiend hebben.

Dat kan alleen door ons vertrouwen te stellen op de Heer Jezus Christus en Zijn volbrachte werk op het kruis van Golgota. Hij heeft het oordeel ondergaan dat ons had moeten treffen. Het loon van de zonde is de dood, maar Christus is in onze plaats gaan staan. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden (Jes. 53:5). Gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben wij nu vrede met God door onze Heer Jezus Christus.

Bovendien is de liefde van God in onze harten uitgestort door de Heilige Geest die ons gegeven is. Wij mogen God onze Vader noemen en niets kan ons scheiden van Zijn liefde. De rechtvaardige Rechter veroordeelt ons niet langer en Hij noemt ons Zijn kinderen. Dat is het Goede Nieuws, zoals wij het vinden in de brief aan de Romeinen (zie met name hoofdstuk 3 tot 5).

Het thema van de goddelijke gerechtigheid wordt nader uitgewerkt in deze brief. Eerst vinden wij de goddelijke vrijspraak, de rechtvaardiging van de goddeloze op grond van geloof (Rom. 1-8), vervolgens Gods rechtvaardig handelen ten aanzien van Israël en de volken (Rom. 9-11), en ten slotte onze rechtvaardige wandel als gelovigen voor Gods aangezicht (Rom. 12-16).

De rechtvaardige Vader is een liefdevolle Vader

De rechtvaardige *God* is nu onze rechtvaardige *Vader* geworden. Zijn goddelijke gerechtigheid is niet in tegenspraak met Zijn

Vaderlijke liefde. Daarvoor staat de Heer Jezus garant. Dat kunnen wij ook lezen in Zijn gebed tot de Vader. De rechtvaardige Vader is een liefdevolle Vader. Christus had de Vadernaam al op aarde bekend gemaakt en Hij wilde die ook verder bekendmaken (nu als de opgestane en verheerlijkte Mens in de hemel), 'opdat de liefde waarmee U Mij hebt liefgehad, in hen is en Ik in hen' (Joh. 17:26). De Heer Jezus doet dit door Zijn Geest (die hier op aarde is uitgestort op de Pinksterdag), en dit heeft volgens de woorden van de Heer *twee* gevolgen.

Het *eerste* resultaat van de kennis van de Vadernaam is dat wij de liefde van de Vader voor de Zoon zouden kennen en genieten. Dit is in feite de hemel op aarde. Het introduceert ons in de sfeer van eeuwige, goddelijke liefde: de liefde van de eeuwige Vader voor de eeuwige Zoon. Het *tweede* resultaat is dat de Zoon Zelf in ons woont en werkt door Zijn Geest ('en Ik in hen'). De Mens in de hemel maakt zodoende woning in Zijn discipelen op aarde. Zo wordt Christus ook op aarde verheerlijkt in de Zijnen. En Hij heeft daar recht op: Hij vraagt het aan de rechtvaardige Vader. En wij mogen er zeker van zijn dat de Vader het gebed van Zijn Zoon ook in dit opzicht verhoort.

*Ja, wij kennen nu Uw liefde,
Abba, Vader, door genâ,
want zij is in Uw Geliefde
ons betoond op Golgota.*

7. Mijn Vader en uw Vader

‘Jezus zei tot haar: Houd Mij niet vast, want Ik ben nog niet opgevaren naar de Vader; maar ga naar Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God’.

Johannes 20:17

Vrienden en broeders van de Zoon

In Johannes 20 verschijnt de opgestane Heer als de Overwinnaar over dood en graf aan de Zijnen. Wij zien Hem hier als *de Eerstgeborene* onder vele broeders (vgl. Rom. 8:29). Hij verkondigt hun de blijde boodschap, die gegrond is op Zijn volbrachte werk, en roept hun toe: ‘Vrede zij u!’

Hij had de discipelen reeds Zijn ‘vrienden’ genoemd (Joh. 15:15), maar hier noemt Hij hen Zijn ‘broeders’. Die benaming tekent de nauwe onderlinge band tussen de Meester en Zijn volgelingen, Zijn leerlingen. Daarom zou de aanspreekvorm ‘broeder’, ‘zuster’,

eigenlijk een eretitel voor ons moeten zijn. Die nauwe band met Hem en met elkaar komt in de eerste plaats tot stand door te luisteren naar Gods Woord en te gehoorzamen aan Gods wil: 'Mijn broeders zijn dezen die het woord van God horen en doen' (Luc. 8:21).

Maar de discipelen leerden hun bevoorrechte positie pas werkelijk kennen en genieten nà Christus' opstanding uit de doden en de uitstorting van de Heilige Geest. Zonder deze grote heilsfeiten kon de nieuwe familie van de kinderen van God, Gods 'huisgezin' in deze tijd, d.i. de Gemeente van de levende God, niet worden gevormd. Pas na de opstanding van Christus kon er sprake zijn van een nieuwe familie van verlost, van kinderen Gods.

De discipelen vormden voor die tijd natuurlijk ook al een bepaalde éénheid, een gezelschap van mensen die dezelfde Heer dienden en die Hem ook volgden. Na Zijn opstanding heeft Christus echter als 'een levendmakende geest' het nieuwe leven in de Zijnen geblazen (Joh. 20:22; 1 Kor. 15:45). Zo zijn wij nu in Hem een nieuwe schepping, een nieuwe familie van broeders en zusters, kinderen van de Vader en huisgenoten van God.

Een hemelse familie

Maria Magdalena, aan wie de eerste verschijning van de opgestane Heer te beurt viel, mocht de blijde boodschap overbrengen: 'Ga heen naar Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God' (Joh. 20:17). De *Vadernaam* staat hier voorop. De Opgestane verbindt Zichzelf openlijk met de Zijnen, en erkent hen als kinderen van de Vader en huisgenoten van God (vgl. Ef. 2:13vv.). Maar het is een hémelse familie, waarvan Hij het verheerlijkte Hoofd is. Bij een

hemelse Christus hoort een hemelse Gemeente. Onze toekomst is dan ook het Vaderhuis met de vele woningen. Daarom kon de Heer niet hier op aarde blijven en moest Hij opvaren naar Zijn Vader en onze Vader.

De Heer Jezus spreekt hier over 'Mijn Vader' en 'uw Vader'. *Enerzijds* doet Hij ons delen in de voorrechten van het zoonschap, en zo zijn wij in tal van opzichten Zijn 'deelgenoten' (vgl. Hebr. 1:9; 2:10-12; 3:1). Dat is het beginsel van associatie, van vereniging met Christus. *Anderzijds* blijft er echter een principiële onderscheid tussen de Zoon Zelf, en allen die door Hem en Zijn volbrachte werk de Vader hebben leren kennen. Hij blinkt uit boven tienduizend.

De Zoon is de Eerste onder vele broeders. Hij noemt ons inderdaad Zijn broeders, maar omgekeerd hebben wij niet het recht Hem ónze Broeder te noemen (zoals soms wel gebeurt). Maria noemde Hem 'Rabboeni' (lett. 'mijn Meester'). Tomas zei tot Hem: 'Mijn Heer en mijn God!' (Joh. 20:16,28). Zij spraken Hem aan met groot respect. Wij moeten de Zoon eren zoals wij de Vader eren.

De openbaring van de Vadernaam was niet vreemd voor de discipelen. Christus had reeds tijdens Zijn leven op aarde de Vader verklaard door Zijn woorden en werken, Zijn hele handel en wandel (Joh. 1:18). Hij had de naam van de Vader bekend gemaakt aan de mensen die de Vader Hem uit de wereld had gegeven (Joh. 17:6,26). Hij deed dit als de unieke Zoon van de Vader, die hier op aarde met gezag kon spreken over de dingen van de hemel.

Wij hebben nu op grond van Zijn volbrachte werk ook echt de positie van zonen ontvangen. Door de zalving van Gods Geest

hebben wij bovendien geestelijk inzicht ontvangen om onze hoge positie te kennen en te genieten. Zo kunnen wij vol vertrouwen tot de Vader naderen. Het zoonschap is Gods gáve aan ons. Het is Gods eigen plan, Zijn eeuwige voorbestemming. Hij heeft ons in en door Christus gesteld in deze nieuwe positie van zonen vóór Hemzelf (Ef. 1:3vv.). Zo kunnen wij de Vader van onze Heer Jezus Christus nu ook ónze Vader noemen. Wij hebben de Geest van het zoonschap ontvangen, waardoor wij roepen: ‘Abba, Vader!’ (Rom. 8:15). De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.

Even verder in Johannes 20 zien wij dan ook dat Christus als de Opgestane het nieuwe leven, de geest van het zoonschap, in Zijn discipelen blaast – als een voorsmaak van Pinksteren (vs. 19vv.). Christus neemt in de kring van de familie van Gods kinderen terecht de eerste plaats in. Hij is de Eérste onder vele broeders. Hij verkondigt de Vadernaam aan Zijn broeders, na Zijn verlossing uit de muil van de leeuw (d.i. de satan) en uit de macht van de dood (Ps. 22:22-23; Hebr. 2:12). Hij heft de lofzang aan te midden van de verlostten. Stemmen wij in met het lied van lof en dank? Danken wij met blijdschap de Vader: de Vader van onze Heer Jezus Christus, maar door genade nu ook ónze Vader?

